

„Varujeme.“ Ukrajinské vejce a podvody. Celá pravda o obilí

- CZ24 News | 20. dubna 2023

Polsko, Maďarsko, Slovensko. Tyto tři země řeší ukrajinské obilí, které je jednak levnější než domácí konkurence a také podle kontrolních úřadů obsahuje nelegální pesticidy a jiné zakázané látky. Začaly dovoz zakazovat. Zákazy se nelíbí EU a kvůli tomu i ministru Nekulovi. Celá pravda o obilí z Ukrajiny je taková, že před ním varovala v roce 2018 i OSN. Závadné mají být i ukrajinské vejce a drůbeží maso. Zde mohou dokonce nastat i podvody v podobě přebalování tohoto zboží v Polsku.

Ukrajina je nazývána obilnicí Evropy, ovšem její obilí před válkou směřovalo spíše do rozvojových zemí. S příchodem války však Ukrajina přišla o velkou část přímořského území a Černé moře není v současné době bezpečné. Jak jsme již psali, ukrajinské zemědělské produkty se tedy začaly dopravovat po souši. Jenže místo toho, aby nakrmilo hladovějící v Africe, ukrajinské obilí zůstávalo v Evropě, kde je konkurencí pro unijní zemědělce.

Zákaz dovozu ukrajinského obilí [už zavedlo Polsko a Maďarsko](#). K nespokojenosti na ukrajinské straně. Proti tomu [začala v prohlášení protestovat Evropská unie](#), řka, že jednostranné kroky bez předchozí dohody jsou nepřijatelné. Mluvčí polské vlády však namítl, že klauzule o bezpečnosti (zřejmě výrobků) jim tento jednostranný zákaz vydat umožňuje. Zákaz platí od neděle večer a vztahuje se i na přepravu obilí, má trvat až do 30. června tohoto roku. Ozval se také bulharský ministr zemědělství, že Bulharsko zákaz dovozu ukrajinského obilí taktéž zvažuje.

S ukrajinským obilím má problémy také Slovensko, **které zakázalo zpracovávat naskladněné obilí a z něj vyrobenou mouku**. Již vyrobené výrobky nesmějí na trh. Ministr zemědělství Samuel Vlčan uvedl, že v nich byly zaznamenány zvýšené hladiny zakázaných pesticidů, jmenovitě chlorpyrifosu.

Již na začátku dubna **maďarský národní úřad pro bezpečnost potravin uvedl**, že v několika případech bylo z Ukrajiny do Maďarska dovezeno obilí kontaminované toxiny a geneticky modifikovanými organismy. Kontaminovaných bylo dle úřadu například 29 tun kukuřice.

V Česku se podle posledních zpráv žádné zákazy nechystají. „V průběhu víkendu jsem téma dovozu zemědělských komodit z Ukrajiny řešil přímo s komisařem pro zemědělství Januszem Wojciechowským, ptal jsem se ho, jaká bude reakce Evropské komise na oznámený zákaz dovozu ze strany Polska a Maďarska. Jednoznačně mi potvrdil, že podobná jednostranná opatření jsou nepřijatelná,“ řekl český ministr zemědělství Nekula. V ukrajinském obilí v Česku se zatím žádný závadný vzorek nenašel, kontroly se ale údajně zintenzivní.

To komentoval komentátor Petr Holec: „Maďaři a Poláci stopli dovoz ukrajinského obilí, protože to ničí jejich zemědělce a EU nebyla schopná to včas vyřešit. Fialova vláda ho nestopla, protože šéfka Evropské komise říká premiérovi Petře a bylo by to ošklivé. Tak hlavně hodnotově.“

Maďaři a Poláci stopli dovoz ukrajinského obilí, protože to ničí jejich zemědělce a EU nebyla schopná to včas vyřešit. Fialova vláda ho nestopla, protože šéfka Evropské komise říká premiérovi Petře a bylo by to ošklivé. Tak hlavně hodnotově

Pesticidy na Ukrajině jsou téma, které se řeší již delší dobu. [Program OSN pro životní prostředí \(UNEP\) o nich informoval již v roce 2018.](#) Vjačeslav Džulaj, ukrajinský zemědělec obhospodařující 370 hektarů tehdy uvedl, že v rámci opatrnosti odebírá pesticidy jen od originálních výrobců. „Občas zemědělci používají levné pesticidy, což pak může mít negativní následky,“ dodal.

Dle UNEPu v roce 2018 používala Ukrajina 100 tisíc tun pesticidů ročně, které stály celkem 2 miliardy dolarů. „Taková poptávka nevyhnutelně přitahuje podvodníky,“ konstatuje pak UNEP a dodává: „Nedokonalost právních předpisů, korupce, nedostatek zkušeností s bojem proti celkovému množství pesticidů a všeobecně obtížná hospodářská situace činí Ukrajinu zranitelnou vůči oběhu nelegálních přípravků na ochranu rostlin.“

Problémy přiznali i ukrajinští představitelé. V létě 2018 ukrajinská policie odhalila skupinu, která na Ukrajinu pašovala pesticidy z Číny. Zkonfiskovali celkem 139 tun chemikálií bez řádných povolení. Složení i původ byly neznámé. Co víc, v roce 2018 nebylo na Ukrajině žádné zařízení na bezpečnou likvidaci pesticidů. Zabavené pesticidy byly skladovány ve špatně hlídaných skladech, takže se pak objevily na trhu. Ukrajina kvůli tomu povolila export pesticidů do jiných zemí EU k recyklaci. Kromě toho na Ukrajině nefunguje ani recyklace obalů od pesticidů, což v praxi znamená, že se pašované pesticidy balí do pravých obalů.

Odhad UNEPu je, že 25 % ze všech obchodovaných pesticidů na Ukrajině jsou ty nelegální, ať už dovezené, nebo podomácku vyrobené. Nepřekvapivě jsou levnější.

Podle zpráv z března [má Ukrajina nedostatek pesticidů a herbicidů pro jarní setbu](#), konkrétně mají zemědělci pouze 35 % toho, co potřebují. Nejhuře jsou na tom zemědělci v okolí Lvova a Kyjeva. Problémem je prý nedostatek peněz. Denys Marčuk, místopředseda ukrajinské agrární rady řekl: „Zemědělci si nebudou moci dovolit nakoupit všechno, co potřebují – osivo, hnojiva, paliva, produkty na ochranu produkce.“ A dodal, že je potřeba najít peníze na půjčky zemědělcům. Podle ukrajinské akademie pro zemědělské vědy může být sklizeň v roce 2023 o 37 % menší oproti roku 2022. Ta byla zase menší než ta v roce 2021.

Nejde však jen o ukrajinské obilí. Agrární komora České republiky varuje též před ukrajinskými vejci. „V poslední době zaznamenáváme, že se k nám ve zvýšené míře vozí vejce a drůbeží maso z Ukrajiny. Bez ohledu na současný válečný konflikt musíme konstatovat, že produkce vajec a drůbežích výrobků na Ukrajině bohužel nesplňuje stejné standardy, jaké jsou v zemích EU,“ uvádí.

A nabádá: „Doporučujeme proto konzumovat tuzemské produkty a raději se vyhnout dovoзовým výrobkům ze států mimo EU, tedy i z Ukrajiny. Zákazník to ale vždy nemusí poznat, protože leckdy dochází k přebalování zboží v Polsku či na Slovensku, a tím i k fiktivní změně původu.“